

ת"פ 22481/01/18 - מדינת ישראל נגד מ א

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 22481-01-18 מדינת ישראל נ' א(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופט עמי קובו
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
מ א (עציר)

הנאשמים

ב"כ המאשימה: עו"ד שירלי לוגסי

ב"כ הנאשם: עו"ד אלעד פלג

גזר דין

רקע

1. הנאשם הורשע בהתאם להודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן בעבירת שוד בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 402 (ב) בחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק").
 2. על-פי המתואר בעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 29.12.17 בשעה 16:30 הגיע הנאשם לתחנת מוניות בפתח תקווה וביקש להזמין מונית לנסיעה לכפר קאסם. הנאשם נכנס למוניתו של רומן גילמן (להלן: "המתלון") והתיישב במושב שליד הנהג. בתחילת הנסיעה סיכמו הנאשם והמתלון שעלות הנסיעה תעמוד על 100 ₪, הנאשם שילם בשטר של 200 ₪ והמתלון החזיר לו עודף בהתאם. במהלך נסיעתם לכיוון כפר קאסם הנאשם שתה כוסית משקה אלכוהולי, התנהג באופן מאיים כלפי המתלון ושאל מספר פעמים את המתלון אם הוא מפחד.
- עם הגעת המונית לכניסה לכפר קאסם כיוון הנאשם את המתלון בין סמטאות הכפר תוך שהוא הרים את קולו על המתלון, דיבר אליו בגסות ובצורה מאיימת וכן דחף אותו. לאחר מספר דקות של נסיעה בסמטאות הכפר, ביקש המתלון לעצור ולסיים את הנסיעה וזאת בשל חששו מהנאשם, אולם המשיך בנסיעה לאור תוקפנותו של הנאשם ודרישתו שיסייע אותו עד לביתו. עם כניסת המונית לאחת מסמטאות הכפר, פתח הנאשם את חגורת הבטיחות, הורה למתלון לעצור וצעק לעברו: "תביא לי 100 שקל". המתלון סירב והנאשם חזר על דרישתו, משסירב המתלון לתת לו את הכסף, תקף הנאשם את המתלון באגרופים לפניו ושדד מהמונית מכשיר טלפון.
- המתלון שנבהל, יצא מהמונית תוך שברח מהנאשם. הנאשם יצא מהמונית, הרים מקל חד מהרצפה וניסה לדקור את המתלון באמצעות המקל. לאור קריאות המתלון לעובר אורח בבקשה שיזמין משטרה, נמלט הנאשם מהמקום.

3. הצדדים הגיעו להסדר דיוני, לפיו הנאשם הודה והורשע בכתב אישום מתוקן ובטרם טיעונים לעונש הוסכם שיתקבל תסקיר נפגע עבירה. המאשימה הגבילה עצמה לעתירה לעונש ראוי של 36 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה ופיצוי, וההגנה הייתה חופשית בטיעוניה.

ראיות לעונש

4. הצדדים הגישו בהסכמה את המסמכים הבאים: שתי חוות דעת פסיכיאטריות מטעם הפסיכיאטר המחוזי מתאריכים 23.1.18 ו-18.3.18, מכתב שחרור רפואי מיום 6.10.17 מבית החולים "גהה", חקירת הנאשם מיום 29.12.17 ותקליטור הכולל תיעוד האירוע שבכתב האישום.

5. חוות דעתו הפסיכיאטרית של ד"ר יעקב אלש מיום 23.1.18 (ת/1), מלמדת כי הנאשם כבן 31, טרם מעצרו התגורר בבית הוריו בכפר קאסם. עבד בעבודות מזדמנות כשבשנתיים טרם מעצרו לא עבד וקיבל קצבת נכות על רקע נפשי. מגיל צעיר גילה קשיים לימודיים, ומגיל 15 חבר לחברה שולית והחל לבצע עבירות פליליות כגון חטיפת תיקים. כקטין נשלח במסגרת הליך פלילי, למוסד "אחוזה" ובו שהה כשנתיים. מגיל 16 החל לצרוך סמים מסוג קנאביס ולשתות אלכוהול. כמו כן נהג לשאוף גז מזגנים ולהריח דבק. בגיל 23 חל שינוי הדרגתי במצבו הנפשי והוא אושפז לראשונה בשנת 2012 והחל לקבל טיפול תרופתי אנטי פסיכוטי לאחר החמרה במצב דכאוני מלווה באובדנות. בהמשך שב ואושפז, וכן אובחן כלוקה בסכיזופרניה, הפרעה קוגניטיבית מינורית, הפרעת אישיות אנטי סוציאלית, ורקע של צריכת סמים ואלכוהול. בבדיקתו הנוכחית, תיאר את ביצוע העבירה על רקע היותו תחת השפעת אלכוהול.

המסקנות לאחר ההסתכלות הן כי אין עדות לסימפטומים פסיכותרפיים פעילים, הנאשם מבין היטב את מהות המעשים המיוחסים לו בכתב האישום, מבין את הפסול במיוחס לו ומשליך את האחריות על היותו תחת השפעת אלכוהול. ההתרשמות היא שהנאשם כשיר דיונית. מדברי הנאשם על אודות המיוחס לו בכתב האישום לא עלתה התרשמות ממניע פסיכוטי להתנהגותו והוא ביצע את המעשה בהשפעת אלכוהול וכוונות עברייניות הנובעות מאישיותו. לאור האמור, הנאשם אחראי למעשיו. במצבו הנוכחי, הנאשם אינו זקוק לאשפוז או לטיפול מרפאתי כפוי.

6. מחוות דעתו הפסיכיאטרית של ד"ר עזגד גולד מיום 18.3.18 (ת/2), עולה כי ביום 6.10.17, כחודשיים וחצי עובר לאירוע שבכתב האישום, הנאשם שוחרר מאשפוז בבית החולים "גהה". בסיכום האשפוז גורמי הטיפול התרשמו כי התקבל לאשפוז מפני שהפסיק טיפול תרופתי קבוע וכן עשה שימוש לרעה באלכוהול. לא נמצא במצב פסיכוטי או אפקטיבי מאג'ורי.

בצפייה בסרטון שמתעד את הנסיעה במונית והאירועים שבכתב האישום, ניתן להבחין בדיבור לא תואם והפרעות במהלך חשיבה. לצד זאת ניתן לראות שהנאשם גילה התמצאות בסביבתו ולא נמצאה עדות לקיומם של תסמינים אפקטיביים מאג'ורים או פסיכותרפיים.

במסגרת הודעתו של הנאשם במשטרה ניתן למצוא עדות להפרעות במהלך החשיבה, אך לא נמצאה עדות לכך שבעת האירוע סבל מתסמינים פסיכותרפיים, לרבות כאלה שהיוו גורם סיבתי להתנהגותו כלפי המתלונן בעת האירוע.

בבדיקה הפסיכיאטרית שנערכה לנאשם ביום 15.3.18 נמצא שהנאשם מבין באופן בסיסי את טיב ההליך המשפטי והאישום נגדו, מסוגל לעקוב באופן בסיסי אחר הדין בבית המשפט, להבין את השלכות הדין בעניינו

ולשתף פעולה עם עורך דינו.

כיום אינו נמצא במעקב פסיכיאטרי ואינו נוטל תרופות. הנאשם שלל שימוש בהווה בסמים ובאלכוהול. לא קיימת עדות לכך שבעת האירוע סבל מהחמרה במחלת הנפש שהובילה לתסמינים נפשיים פסיכויים. ככל שחלה פגיעה אקוטית במצבו הנפשי או הקוגניטיבי (למשל בהפרעות במהלך החשיבה כפי שתוארו) - יש ליחסה לצריכת האלכוהול עובר לאירוע. לפיכך ניתן לקבוע כי הנאשם היה אחראי למעשיו בעת האירוע ולא סבל ממחלת נפש והוא כשיר לעמוד לדין נוכח הבנתו את ההליך המשפטי כמתואר.

7. מכתב שחרור רפואי מבית החולים "גהה" מיום 6.10.17 (נ/1) - כחודשיים וחצי עובר לאירוע שבכתב האישום - מלמד כי הנאשם מאובחן כלוקה בסכיזופרניה, פגיעה קוגניטיבית מינורית, הפרעות אישיות, הפרעות התנהגות ומנטליות בשל צריכת אלכוהול וסמים. הומלץ על המשך מעקב רופא מטפל והמשך טיפול תרופתי.

8. כמו כן הוגשו מזכר - דוח צפייה שנערך על-ידי המשטרה (ת/5), הכולל תמלול סרטון של הנסיעה במונית בעת העבירה (הדיסק סומן ת/4). כן הוגשה הודעת חשוד (ת/3). בהודעת החשוד מיום 29.12.17 (יום האירוע) בשעה 21:31 מצינת החוקרת בהערה שהיא מריחה ריח אלכוהול מהנאשם.

עוד הוגש דו"ח צפייה (נ/2) מטעם ההגנה, שבו נרשם כי הנאשם מסתכל על בובה במונית ואומר לבובה "בובה טובה". הנאשם אף שואל על מצלמת הרכב, ומודע לקיומה. הנאשם שואל את המתלונן על בחורה, ולאחר שהמתלונן משיב "אין לי בחורה", אומר לו הנאשם "יש לך".

תסקיר נפגע העבירה

9. תסקיר נפגע העבירה סקר את קורותיו של המתלונן, תפקודו טרם העבירה ואת הפגיעה והנזקים שנגרמו לו בעקבותיה. להתרשמות עורכת התסקיר, המתלונן הוא אדם שתפקד היטב במישורי חיו השונים. תקיפתו על ידי הנאשם תוך חווית סכנה לחייו, קטעה באופן חד את עולמו המוכר ופגעה באמונו בעצמו ובאחרים. הפגיעה הפכה את המתלונן מאדם פעיל, מעורב, בריא ומכיר בערך עצמו, לאדם בודד, פגיע, מדוכא ונעדר ביטחון עצמי. המתלונן נוטל כיום טיפול תרופתי הרגעי, אולם נראה כי בחלוף שנה מאז התקיפה, מצבו הרגשי והתפקודי לא השתפר ואף החמיר. הוא סובל מתופעות פוסט טראומטיות מגוונות ואינו מצליח לחזור לתחושותיו ולתפקודו כפי שהיו בטרם נפגע. מעבר לפגיעה הנפשית, תוארה פגיעה שבאה לידי ביטוי בצמצום קשרים חברתיים, פרידה מבית זוגי באותה התקופה ופגיעה בקשריו עם ילדיו. במישור התעסוקתי, המתלונן עזב את תחנת המוניות שבה עבד, ועבודתו כעצמאי נפגעה על רקע מצבו הנפשי המתואר, כשלמשך תקופה מסוימת לא עבד כלל.

לסיכום, התרשם שירות המבחן מאדם אשר תפקד היטב לאורך חייו במישור התעסוקתי והמשפחתי. תקיפתו על ידי הנאשם, ומפגש בלתי צפוי ומזעזע שלו עם חוויית סכנת חיים, קטעו באחת את עולמו המוכר ופגעו באמונותיו בעולם, באחרים ובעצמו. מדובר בפגיעה שהפכה את המתלונן מאדם פעיל, מעורב, מכיר בערך עצמו ובריא, לאדם בודד פגיע, מדוכא, חרד, ונעדר בטחון עצמי. כיום, בחלוף שנה מאז התקיפה, מצבו הרגשי והתפקודי לא השתפר, ואף החמיר, והמתלונן סובל מתופעות פוסט טראומטיות מגוונות.

להתרשמות עורכת התסקיר מדובר "בתמונת נזק קשה מאוד, אשר פוגעת בתפקודו ומגבילה את יכולותיו של המתלונן באופן משמעותי". לאור תמונת הנזק כמתואר, הומלץ שיוטל על הנאשם בין היתר, פיצוי כספי משמעותי למתלונן, שאותו יוכל להפנות לשיקומו בדרך שיבחר.

טיעוני הצדדים

10. לטענת ב"כ המאשימה, עו"ד שירלי לוגסי, הערכים המוגנים שנפגעו בעבירה הם זכותו של אדם לשלמות גופנית ונפשית, הזכות לביטחון אישי בכל מקום לרבות במקום עבודתו, כמו גם הגנה על קניינו של הפרט ובטחון הציבור. בפסיקה הוכרה החומרה בהיות הקורבן נהג מונית. נהגי מוניות נתפסים בדרך כלל כ"טרף קל" למעשי שוד, לא אחת נופלים קורבן להתנהגות אלימה, עבריינית, ביריונית, משוללת רחמים ולמען בצע כסף.

באשר לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, הנאשם ביקש להשתמש בשירותי המתלון כנהג מונית, עלה על מוניתו ולאורך הנסיעה נהג כלפיו באופן מאיים, דיבר בבטנות ובגסות, שאל אותו מספר פעמים האם מפחד ואף דחף אותו. משאלת הנאשם - האם הוא מפחד - ניתן ללמוד על רצונו להפחיד את נפגע העבירה ומכאן אף ניתן ללמוד כי במידה מסוימת קדם תכנון לביצוע העבירה. בעניין הנזק שצפוי היה להיגרם מביצוע העבירה, מעבר לפגיעה הקשה בשלמות גופם של קורבנות השוד, עבירה זו טומנת בחובה פוטנציאל להסלמה ולהידרדרות שעלולים במקרי קיצון להוביל לפגיעה בנפש, מאחר שלא ניתן לצפות את תגובתו של הקורבן וכיצד יסתיים האירוע. במקרה שלפנינו, ניכרת הסלמה בהתנהגותו של הנאשם, תחילה דחיפה, הרמת קול ובהמשך לאחר שהמתלון סירב לתת לנאשם את הכסף, היכה הנאשם את המתלון באגרופיו. התנהגות זו של הנאשם הובילה את המתלון לצאת מרכבו, אך לא היה בכך כדי להפסיק את התנהגותו הביריונית של הנאשם, אשר יצא אף הוא מהמונית, הצטייד במקל חד וניסה לדקור באמצעותו את המתלון. מעשיו של הנאשם הופסקו רק בשל העובדה שהגיע למקום עובר אורח. די בכל הנסיבות המתוארות כדי לקבוע פוטנציאל נזק משמעותי. הנזק שנגרם כתוצאה מהעבירה, מבחינה כלכלית, הנאשם גנב מכשיר טלפון מהמונית, אולם האלימות הפיזית וההפחדה שנקט הנאשם כמו גם ניסיונו לדקור את המתלון, מלמדים בנוסף גם על גרימת נזק נפשי. תסקיר נפגע עבירה מלמד כי אין מדובר בנזק פוטנציאלי, אלא בנזקים עמם מתמודד המתלון, הכוללים תסמינים פוסט טראומטיים נרחבים, היותו מצוי במצוקה נוכח הפגיעה בתפקודו, כמו גם הנזק הכלכלי שנגרם מאחר שלא עבד במשך חודש וחצי לאחר האירוע ויכולתו המוגבלת לעבוד כיום. מדובר בפגיעה שהפכה את המתלון מאדם שתפקד היטב לאורך חייו, לאדם מבודד, מדוכא ופגיע כשעולה תמונת נזק קשה מאוד.

באשר לנסיבות שהובילו את הנאשם לביצוע העבירה - לשיטת המאשימה מדובר בנאשם בגיר אשר ביקש להשיג לעצמו רווח קל. לא ניתן לקבל את הטענה שהנאשם ביצע את העבירה כשהיה נתון במצב של שכרות, שכן כפי שעולה מכתב האישום, הנאשם שתי כוסית אלכוהול אחת במהלך הנסיעה במונית, כשמדובר בכמות מועטה, ולא מן הנמנע שהנאשם שתי מה לפני כניסתו למונית. לא ניתן להיבנות מדבריו של הנאשם בחקירתו כי ביצע את העבירה על רקע היותו שיכור. ב"כ המאשימה מפנה להערת החוקרת בעמ' 2 שורה 14 "מריחה ריח של אלכוהול", כאשר נשאל הנאשם האם שתי היום, ענה "כוס אחת" (שורה 33). הנאשם לא נעצר מיד אלא קרוב לשעה 20:00, בפער זמנים זה, יכול היה הנאשם לשתות אלכוהול. במסגרת הבדיקה הפסיכיאטרית שנערכה בעניינו ביום 18.3.18 טען הנאשם כי שתי בקבוק וויסקי ולא כוסית אלכוהול לפני האירוע, כפי שציין בחקירתו. היעדר הקוהרנטיות, לא מאפשר קביעה כי הנאשם ביצע את העבירה במצב של שכרות.

לעניין הקרבה לסייג לאחריות הפלילית - מחוות הדעת הפסיכיאטריות שהוגשו לבית המשפט עולה כי הנאשם מוכר למערכת בריאות הנפש כמי שסובל ממחלת נפש מסוג סכיזופרניה עם רקע של שימוש בסמים ואלכוהול והפרעת אישיות אנטי סוציאלית. בכל חוות הדעת הנאשם נמצא כשיר מהותית ודיונית ונקבע כי אין עדות לסימפטומים פסיכיאטריים פעילים, למחשבות שווא או הפרעות בתפיסה. עוד צוין כי הנאשם ביצע את העבירה מתוך כוונות עברייניות הנובעות מאישיותו. חוות הדעת השנייה ניתנה לאחר צפייה בסרטון העבירה ובחקירתו

ולאחר עיון בחומרים אלה, נקבע כי לצד הפרעות במהלך חשיבה ודיבור, ניתן היה להתרשם שהנאשם מתמצא בסביבה, יודע לחשב עודף, היה שקט במהלך שיחתו עם הנהג והיה מסוגל לכוונו לעבר מקום מגוריו. בחקירה עצמה נראה שהנאשם הבין את החשדות נגדו, שלל שתקף את המתלונן באגרופיו, אישר שתקף באמצעות חתיכת עץ, אישר שגנב את הטלפון ויודע שמדובר בעבירה על החוק. גם בחוות הדעת השנייה נקבע שלא נמצאו תסמינים פסיכויים או אפקטיביים מאג'ורים. לא עולה מחוות הדעת של הפסיכיאטר המחוזי כי הנאשם נתון אף לא במצב של קרבה לסייג. צוין דווקא שהנאשם הפסיק את הטיפול התרופתי הקבוע ולא נמצא במעקב פסיכיאטרי ולצד זאת אינו זקוק לאשפוז ואין עילה לטיפול מרפאתי. לא ניתן לקבל טיעון של קרבה לסייג וניכר כי הנאשם הבין את הפסול שבמעשיו ויכול היה להימנע מהם. אכן מדובר בנאשם בעל רקע נפשי, אולם היעדר נטילת תרופותיו והיעדר מעקב טיפולי מהווים נסיבה לחומרה. ניכר כי מעשיו של הנאשם בוצעו על רקע היותו בעל אישיות אנטי סוציאלית דווקא.

בהתייחס לפסיקה, עותרת ב"כ המאשימה למתחם עונש שבין 30 ל-60 חודשי מאסר. באשר למיקומו בתוך המתחם, יש להתייחס לעברו הפלילי של הנאשם הכולל שתי הרשעות קודמות: הרשעה משנת 2014 בגין עבירת החזקת סם לצריכה עצמית והרשעה משנת 2005 מבית המשפט לנוער הכוללת עבירת שוד. הנאשם לא ריצה עונשי מאסר בעבר, הוא הודה במיוחס לו כבר בחקירתו במשטרה, נטל אחריות וחסך זמן שיפוטי והעדת המתלונן. יש לתת משקל גם לרקע הנפשי ומכאן שהמאשימה עותרת לקביעת עונש מעט מעל לתחתית המתחם - 36 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה ופיצוי משמעותי למתלונן.

11. לטענת ב"כ הנאשם, עו"ד אלעד פלג, מדובר בנאשם כבן 30, גרוש ואב לילד כבן 3. לנאשם 18 אחים, הוא אינו עובד ומתקיים מקצבת נכות של המוסד לביטוח לאומי (מוכר כנכה בשיעור של 20%). הנאשם עצור מאז יום 29.12.17. לא מדובר בעבירה שקדם לה תכנון, אלא זהו אירוע ספונטני לחלוטין. הנאשם היה מודע לכך שהמונית מצולמת, וניתן לראות כי הנאשם מרים מקל חד לאחר שיצא מהמונית, דבר המעיד על כך שמדובר באירוע ספונטני. הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה כוללות את היות האירוע ספונטני, הנזק המזערי שנגרם לרכוש, כשהנזק הפיזי אף הוא ברף הנמוך.

מבחינת הקרבה לסייג לאחריות הפלילית, מפנה לסעיף 34(ח) לחוק. כפי שעולה משתי חוות הדעת הפסיכיאטריות, מדובר בנאשם שאושפז ארבע פעמים בבית החולים גהה, האשפוז הראשון לאחר שחתך את צווארו, וקיבל טיפול אנטי פסיכוי, באשפוז השני עלו אותם תסמינים מהאשפוז הראשון ובנוסף צחוק ללא סיבה, כשהוא מדמין דברים. ניתן לראות את אותם הדברים גם בסרטון. הנאשם אובחן כלוקה בהפרעות מנטליות והתנהגותיות ושימוש בסמים ובאלכוהול. באשפוז השלישי חלה החמרה פסיכויטית על רקע הפסקת התרופות. האשפוז הרביעי נעשה בהסכמת הנאשם. הנסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה הן מצבו הנפשי ושתיית אלכוהול עובר לעלייתו למונית, ואי נטילת התרופות. יכולתו של הנאשם להבין את אשר עושה ואת הפסול שבמעשיו כמו גם יכולתו להימנע מהמעשה נפגמו (סעיפים 40ט'א(5) ו-6) לחוק בהתאמה). אין ספק שמדובר במצב פסיכויט וכידוע שילוב של אלכוהול וסכיזופרניה מביא לתוצאות. מבחינת השכרות, הפנה ב"כ הנאשם לחקירת הנאשם במשטרה, ולדברי החוקרת בעמ' 2 שורה 14, לפיהם החוקרת מריחה ריח של אלכוהול מפיו של הנאשם. בעמ' 6 שורות 146-147 הנאשם נשאל מדוע ביצע את העבירה והוא משיב שהיה שיכור. לא ניתן לקבוע מה רף השכרות של כל אדם, אלא זהו נתון אינדיבידואלי, כך שלא ניתן לקבל את עמדת המאשימה כי שתיית כוס משקה אלכוהולי אינה מביאה למצב של שכרות. אין ספק שהנאשם שתה בטרם עלה למונית, ובשילוב עם הסכיזופרניה ואי נטילת הכדורים, התוצאה בפנינו. ב"כ הנאשם מפנה לדוח הצפייה, ממנו עולה שהנאשם מדמין דברים שאינם מתרחשים במהלך הנסיעה. למשל הוא פונה לנהג ואומר לו "תהיה

בשקט, לא צריך לדבר" כשבעצם אף אחד לא דיבר, הוא מסתכל על הבובה במונית ואומר לה "טובה" ומלטף אותה. הוא מדבר עם המתלונן על בחורה שהמתלונן עזב, המתלונן אומר לו "אין לי בחורה" והנאשם אומר לו "יש לי".

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כוללות את שיתוף הפעולה מצדו של הנאשם, הודאתו בחקירה בהזדמנות הראשונה, נטילת אחריות למעשיו כשהוא חסך בזמן שיפוטי יקר.

מחוות הדעת הפסיכיאטריות שהוגשו על ידי המדינה, עולה כי לאחר צפייה בסרטון שמתעד את הנסיעה במונית, ניתן להבחין בדיבור לא תואם והפרעות במהלך החשיבה של הנאשם. כך שלמעשה הפסיכיאטר הבחין בהתנהגותו החריגה של הנאשם. הנאשם שוחרר מאשפוז קודם בבית החולים גהה בחודש אוקטובר 2017 ומועד ביצוע העבירה הנו בחודש דצמבר 2017. באשר לעברו הפלילי של הנאשם, מדובר בעבר פלילי שרובו מתקופת היותו קטין, מבית המשפט לנוער. העבירה האחרונה הנה משנת 2007 ובה הורשע בשנת 2014. חלפו 12 שנים מאז ביצוע העבירה האחרונה, וזאת כיוון שהקפיד לטול את תרופותיו ונמנע משתיית אלכוהול. מאז האשפוז הרביעי, כפי שעולה מחוות הדעת, הנאשם הפסיק ליטול טיפול תרופתי והוא שותה אלכוהול.

בקביעת מתחם הענישה, אין מקום לראות בהיות המתלונן נהג מונית, כנסיבה לחומרה. מדובר באירוע ספונטני של שוד של טלפון. המתחם המתאים לעבירות שוד טלפון עומד על 6 חודשים ועד ל- 24 חודשי מאסר. יש להתחשב בעובדה שזהו מאסרו הראשון של הנאשם.

לאור כל האמור, עותר ב"כ הנאשם לעונש של 15 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו. כמו כן מבקש להתחשב במצבו הכלכלי לעניין גובה הפיצוי.

דין - קביעת מתחם העונש ההולם

12. כתב האישום מתאר אירוע אחד, ומכאן שיש לקבוע בגינו **מתחם עונש הולם אחד**.
 13. במקרה דנן, **הערכים החברתיים** אשר נפגעו הם שלומו, ביטחונו, שלמות גופו וקניינו של אדם כמו גם כבודו.
 14. בחינת **מידת הפגיעה בערך המוגן** מובילה למסקנה כי הפגיעה היא ברף הבינוני. הנאשם תקף באגרופיו את המתלונן - נהג מונית, ובהמשך ניסה לדקור את המתלונן באמצעות מקל חד.
- בית המשפט העליון נתן דעתו לא אחת לחומרת עבירת השוד כלפי נהגי מוניות ועל חובתם של בתי המשפט להגן על אנשי עמל, כמו נהגי מוניות, הנותנים שירות לציבור גם בשעות שאינן שגרתיות, ונחשפים לעבריינות. בהקשר זה נקבע כי תופעת השוד של נהגי מוניות היא תופעה חמורה, אשר יש להיאבק בה באמצעות ענישה ממשית וממושכת (ראו ע"פ 10828/04 **אלטורי נ' מדינת ישראל** [5.6.16]). עוד נקבע כי נהגי מוניות הפכו בשנים האחרונות ל"טרף קל" למעשי שוד, הואיל ואין ביכולתם לבחור את נוסעיהם. לא אחת נהגי מוניות נדרשים לנסוע למקומות מבודדים, ושם הם מותקפים, ונאלצים לנוס על נפשם. זו תופעה שחומרתה רבה, אשר בית המשפט העליון הדגיש כי יש להשית בגינה תקופות מאסר ממושכות (ראו ע"פ 1885/07 **נאיי נ' מדינת ישראל** [01.07.08]).
- על חומרתה הרבה של עבירת השוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, ניתן ללמוד אף מהעונש המרבי אשר המחוקק קבע לצדה, של 20 שנות מאסר.
15. במסגרת **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 ט' לחוק), יש לתת את הדעת לכך

שמדובר בעבירה אשר לא תוכננה באופן ממשי מראש, הנאשם שילם בתחילת הנסיעה את הסכום שביקש המתלונן, כשבמהלך הנסיעה חלה הסלמה בהתנהגותו אשר החלה בדיבור בוטה וגס והמשיכה בדיבור מאיים ובדרישה לכסף והגיעה עד לכדי התנהגות אלימה וביצוע השוד. הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה הוא משמעותי, שכן לא ניתן לצפות כיצד יתפתח אירוע אלים במהלך שוד, ובפרט כשהנאשם ניסה לדקור את המתלונן במקל חד ויכול היה לגרום לפגיעה חמורה במתלונן, אלמלא הגיע למקום עובר אורח אשר שמע את זעקות המתלונן שיזמין משטרה, וכפי הנראה מנע הסלמת האלימות והביא להמלטות הנאשם מהמקום. הנזק שנגרם מביצוע העבירה הוא משמעותי. אמנם, הנזק הכלכלי הישיר כתוצאה מהשוד אינו גבוה וכך גם הנזק הפיזי, אולם תסקיר נפגע העבירה מלמד על תמונת נזק קשה במישורי חייו השונים של המתלונן ובכללם בתפקודו במישור התעסוקתי, המשפחתי, החברתי והאישי וכן במצבו הנפשי. הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה קשורות, כך על פי חוות הדעת הפסיכיאטריות, בכוונות עברייניות הנובעות מאישיותו כשהוא ביצע את העבירה בהיותו בהשפעת אלכוהול.

16. **שאלת הקרבה לסייג לאחריות פלילית, לרבות יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשיו או את משמעות מעשיו;**

במישור העקרוני יודגש כי על פי תיקון 113 לחוק העונשין, מצבו הנפשי של הנאשם, במקרים שבהם הוא עולה כדי קרבה לסייג לאחריות הפלילית או כאשר יש בו כדי להשפיע על יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשיו או את משמעות מעשיו, הינו בעל השפעה על מתחם העונש ההולם. במקרים שבהם עקב מצבו הנפשי של נאשם, הוא קרוב לסייג לאחריות הפלילית, או יכולתו להבין או להימנע מהמעשה נפגמה במידת מה, יש בהם כדי להפחית את מידת האשם המוסרי של הנאשם, ולפיכך יש בכך כדי להשפיע על המתחם עצמו (ראו ע"פ 1865/14 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (4.1.16)). כשם שמידת האשם המוסרי של אדם הלוקה במחלת נפש או בהפרעה נפשית אשר מבצע עבירה נמוכה מזה של אדם מן היישוב, כך גם מתחם העונש ההולם לגבי אדם כאמור צריך להיות נמוך בהתאמה ותוך התחשבות במצבו הנפשי בעת ביצוע העבירה. במובן זה מתחם העונש ההולם לוקח בחשבון את נתוניו האינדיבידואליים של העושה כחלק מנסיבות ביצוע העבירה (ת"פ (מח' מרכז-לוד) 15-12596-01 **מדינת ישראל נ' לוי** (22.12.16)). מידת ההפחתה של מתחם העונש ההולם נגזרת מסוג ההפרעה הנפשית ועוצמתה, ועד כמה קרוב המקרה לסייג לאחריות הפלילית או עד כמה הוגבלה בעטייה של ההפרעה נפשית יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה או להימנע מעשיית המעשה. כידוע, מצבם הנפשי של אנשים הלוקים במחלות נפש או בהפרעות נפשיות, אינו מצב בינארי, שכולל רק שתי אפשרויות של "אחראי למעשיו" או "שאינו אחראי למעשיו", אלא קיים מנעד שלם, ספקטרום, של מצבים נפשיים של נאשמים שהם אמנם אחראים למעשיהם, אך יכולתם להבין את מעשיהם או לשלוט בהתנהגותם מוגבלת במידה כזו או אחרת עקב מחלת הנפש או ההפרעה הנפשית.

עם זאת וכפי שנקבע על ידי כב' השופטת ארבל בע"פ 9369/07 **אנסטסיה נ' מדינת ישראל**:

"אין גם להתעלם מן הצורך שלא לפתוח פתח חסר תחומים וגבולות לכל טענה הנטענת מידי מי שביצע עבירה, בדבר פגם נפשי ממנו הוא סובל. הקלה מופרזת בעונשו של מי שביצע עבירה בשל פגם במצבו הנפשי, שלא איין את יכולתו הקוגניטיבית והרצונית, עשוי לצור מדרון חלקלק, שיפגע באפקטיביות של המשפט הפלילי כגורם מרתיע ומחנך... יכרסם בתחושות הצדק של קורבנות העבירה ומשפחותיהם, ועשוי לפגוע באמון הציבור במערכת".

(ראו גם ע"פ 10416/07 **דולינסקי נ' מדינת ישראל** [7.12.09]).

17. עיון בחוות הדעת מלמד כי הנאשם אובחן כלוקה במחלת הסכיזופרניה, הפרעה קוגניטיבית קלה, הפרעות נפשיות והתנהגותיות בעקבות שימוש בחומרים נדיפים, הפרעת אישיות אנטי סוציאלית, הפרעות נפשיות והתנהגותיות בעקבות שימוש באלכוהול. כיום הנאשם אינו נמצא במעקב פסיכיאטרי ואינו נוטל טיפול תרופתי, שולל בבדיקתו תסמינים פסיכויים או אפקטיביים מאג'וריים וכך עלה גם בבדיקתו. כמו כן הנאשם שולל שימוש בסמים ואלכוהול בעת הנוכחית. בשתי חוות הדעת הפסיכיאטריות נקבע כי הנאשם אחראי למעשיו וכשיר לעמוד לדין מהותית ודיונית. אין עדות להחמרה במחלת הנפש באופן שהביא למצב פסיכוי באופן שפגע ביכולתו להבין את טיב מעשיו, הפסול שבהם או ביכולתו לשלוט במעשיו. מצפייה בסרטון המתעד את העבירה וכן בחקירתו במשטרה, עלתה התרשמות מדיבור לא תואם ומהפרעות במהלך החשיבה. לצד זאת במהלך האירוע הנאשם גילה התמצאות בסביבתו. כך למשל ידע לזהות שטרות כסף ולחשב את העודף המגיע לו בתחילת הנסיעה, היה שקט בעת שיחת טלפון שביצע הנהג והיה מסוגל לכוון את הנהג לעבר ביתו. בסיכום חוות הדעת נקבע כי יש לייחס את הדיבור הבלתי תואם וההפרעות במהלך החשיבה, לצריכת אלכוהול עובר לאירוע.

חוות הדעת קבעו באופן ברור כי לא נמצאה עדות לכך שבעת ביצוע העבירה הנאשם סבל מהחמרה במחלת הנפש, שהובילה לתסמינים נפשיים פסיכויים שפגעו באופן ניכר ביכולתו להבין את טיב מעשיו, את הפסול שבהם או ביכולתו לשלוט על מעשיו. הפסיכיאטר קבע כי לא היה כל מניע פסיכוי להתנהגותו וכי הוא ביצע את העבירה בהשפעת אלכוהול ומכוונות עברייניות הנובעות מאישיותו.

על אף שהנאשם אינו נוטל טיפול תרופתי ואינו נמצא במעקב פסיכיאטרי, לא נמצאה אינדיקציה לאשפוז פסיכיאטרי או לטיפול מרפאתי כפוי, ואולם לאור עברו הפסיכיאטרי וההפרעות במהלך החשיבה, הומלץ על קיום מעקב פסיכיאטרי בכל מקום בו ימצא.

כידוע, נטל השכנוע להוכיח את הנסיבה האמורה אשר קשורה בביצוע העבירה, מוטל על שכמו של הנאשם וברמה של מאזן הסתברויות (ראו סעיף 40'ג) לחוק וכן ע"פ 7876/15 **חמאמרה נ' מדינת ישראל** [30.8.17], פסקה 25). במקרה דנן, המסקנה היא שההגנה לא הרימה את הנטל הנדרש.

בנסיבות אלה, לא מצאתי כי מתקיימת קרבה לסייג לאחריות הפלילית.

עם זאת, במסגרת הנסיבות אשר קשורות בביצוע העבירה, ובנוסף לשיקולים שפורטו לעיל, יש לתת משקל לכך שהנאשם הוא אדם לוקה בסכיזופרניה, אשר ביצע את העבירה לאחר ששתה אלכוהול (על פי כתב האישום שבה כוסית משקה אלכוהולי). התנהלותו של הנאשם במהלך האירוע, כפי שהיא מתועדת (ת/5 וכן נ/2) היא התנהלות אימפולסיבית, ובחלקה אינה תואמת את מצב הדברים (למשל, דברי הנאשם: "בובה טובה"). התנהלות זו מושפעת ממצבו הנפשי של הנאשם באותו מועד, בין אם מצב נפשי זה נגרם עקב שימוש באלכוהול, אי נטילת תרופות פסיכיאטריות או השילוב של השניים.

18. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים במנעד רחב, כמפורט להלן:

א. בע"פ 1885/07 **נאיף נ' מדינת ישראל** (1.7.08), דחה בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם אשר הורשע בביצוע עבירת שוד ושהייה בלתי חוקית בישראל. הנאשם ושניים אחרים עלו למונית ובקשו מהנהג להסיעם לעיר טיבה. בהגיעם למקום כיוונו את הנהג לסמטה, וכאשר נהג המונית חש בסכנה וביקש להסתלק מהמקום, אחזו בו הנאשם ושותפיו, חנקו אותו והיכו באגרופים. הנהג נמלט מהמונית והנאשם ושותפיו הסתלקו עם המונית. הנאשם נדון לעונש של 5

שנות מאסר לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש תוך שהדגיש את חומרת עבירת שוד נהגי המוניות.

ב. בע"פ 2223/11 **טברי נ' מדינת ישראל** (25.4.12), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע בביצוע עבירות שוד, איומים והשמדת ראיה. הנאשם ואחר עלו על מונית. עם עצירת המונית, הנאשם הצמיד סכין לצווארו של נהג מונית ודרש ממנו את כספו. הנאשם היכה את הנהג בראשו והאחר יצא מהמונית, פתח את דלת הנהג ובעט בו. הנהג מסר לנאשם את כספו והנאשם נטל גם את הטלפון של הנהג. במהלך חקירתו, גרם הנאשם לנזק לראיה שהוצגה בפניו. הנאשם מכור לסמים ובעל עבר פלילי מכביד. בית המשפט המחוזי הטיל עליו עונש של **50 חודשי מאסר** (וכן הפעיל מאסר על תנאי, סה"כ 56 חודשים), תוך שהדגיש את חומרת עבירת שוד נהגי המוניות ומנגד את רצונו של הנאשם לשקם את חייו.

ג. בע"פ 1698/16 **דמלאו נ' מדינת ישראל** (8.11.16), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות שוד בנסיבות מחמירות ובהיזק בזדון. הנאשם נסע במונית ותקף את נהג המונית מתוך כוונה לשדוד את רכשו. הנאשם חבט בראשו של הנהג באמצעות ידיו ואיים עליו. הנאשם פתח את דלת המונית וניסה לעקור אותה ממקומה, עקר ממקומם את המונה והדיבורית שהיו במונית והשליכם בכוח לעבר המתלון ושדד את כספו. למתלון נגרם נזק פיזי של שפשוף ברגלו ונזק נפשי משמעותי. בית המשפט קמא קבע **מתחם עונש נע בין 3 ל-5 שנות מאסר בפועל**. לצורך קביעת העונש בתוך המתחם ניתנה התייחסות לכך שהעבירה בוצעה בחלוף 8 ימים ממועד סיום מאסרו הקודם של הנאשם, וכי היה נתון בבריחה כחודש לאחר האירוע. הנאשם נדון לעונש של **48 חודשי מאסר בפועל** והופעל עונש של מאסר על תנאי בן 3 חודשים במצטבר. בית המשפט העליון קבע כי אין בעונש שהוטל כל סטייה מרמת הענישה הנהוגה בעבירות של שוד נהגי מוניות.

ד. בע"פ 10828/04 **אלטורי נ' מדינת ישראל** (16.6.05) נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע על פי הודאתו, בביצוע עבירת שוד. הנאשם עלה על מונית וביקש הסעה ליעדו. בהגיעם למקום כיוון הנאשם את נהג המונית לשביל. הנאשם הצמיד סכין לצווארו של הנהג ודרש את כספו. הנהג ירד מהרכב והנאשם השליך לעברו אבנים שפגעו בו, נכנס למונית ונמלט מהמקום. בית המשפט המחוזי הטיל עליו עונש של **שלוש וחצי שנות מאסר בפועל**. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש תוך שהדגיש את חומרת עבירת שוד נהגי המוניות וחובת בית המשפט להגן עליהם.

ה. בע"פ 5603/17 **מיכולסקי נ' מדינת ישראל** (11.6.18), נדחה ערעורו של נאשם אשר הורשע בביצוע עבירות שוד, שימוש ברכב ללא רשות ונהיגה ללא רישיון נהיגה. הנאשם ואחר עלו על מונית ובקשו מהנהג להסיעם. במהלך הנסיעה הורו לנהג לעצור את המונית, האחר אחז בצווארו של הנהג והנאשם איים עליו בסכין ודרש את כספו ורכשו. הנאשם והאחר נטלו את ארנקו של הנהג, את תכשיטיו וטלפון נייד. הנהג יצא מהמונית ובהמשך המונית נמצאה נטושה. הנאשם ללא עבר פלילי. בית המשפט המחוזי קבע **מתחם עונש שנע בין 30-60 חודשי מאסר בפועל** והטיל על הנאשם עונש של **30 חודשי מאסר בפועל** (ראו גם ת"פ (מח' חי) 46820-07-16 **מדינת ישראל נ' מיכולסקי** [31.7.13]).

ו. בע"פ 350/13 **בשאראת נ' מדינת ישראל** (9.6.13) נדחה ערעורם של נאשמים שהורשעו בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות וכניסה לישראל שלא כדין. הנאשמים הורשעו על פי הודאתם

בשוד נהג מונית, ובכך שהורו לנהג המונית לנסוע לשביל עפר צר, ואז לפת אחד הנאשמים את המתלונן בצווארו מאחור, וחנוק אותו. הנאשם השני כיבה את מנוע הרכב, דרש את הכסף ואיים על הנהג, תוך שהוא לופת את ידו מאחור. הנאשמים נטלו מהמונית 900 ₪ ושני מכשירי טלפון. לנאשמים עבר פלילי. **נדונו ל- 30 חודשי מאסר בפועל.**

ז. בע"פ 8424/10 **פרץ נ' מדינת ישראל** (15.2.11) החמיר בית המשפט העליון את עונשו של נאשם אשר הורשע בביצוע עבירת שוד. הנאשם וחבריו שכרו את שירותיו של נהג מונית כדי להסיעם מדימונה לבאר שבע. בהגיעם לבאר שבע, נתבקש הנהג לעצור, ואז התנפל עליו אחד הנוסעים, חנק אותו והלם עם בקבוק בראשו. בהמשך דרש הנאשם מהנהג כסף ולבסוף גנב ממנו טלפון נייד, מכשיר מירס ואת מפתחות המונית. בית המשפט המחוזי הטיל על הנאשם עונש של 18 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון החמיר את עונש המאסר של הנאשם והעמידו על **24 חודשי מאסר בפועל.**

ח. בת"פ (מח' ת"א) 28643-02-17 **מדינת ישראל נ' סספאיה ואח'** (19.3.18), הורשע הנאשם בביצוע עבירת שוד והתחזות לעובד ציבור. הנאשמת 2 עלתה על מונית וביקשה מהנהג לעצור בחניון. הנאשם נכנס למונית והציג עצמו כשומר סמוי ודרש ממנו לנסוע על פי הנחיותיו, להציג לו תעודת זהות, אף לקח ממנו את ארנקו וביצע חיפוש בכליו של הנהג. הנהג נתן לנאשמים סכום כסף. הנאשם היכה את הנהג והנאשמים נמלטו כשברשותם ארנקו של הנאשם, כספו, טלפון נייד ומפתחות המונית. לנאשם עבר פלילי מכביד. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 30-60 חודשי מאסר** וגזר על הנאשם עונש של **45 חודשי מאסר בפועל.**

19. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40 יג'), סבורני כי **מתחם העונש ההולם** הוא החל מ- **24 חודשי מאסר ועד ל- 54 חודשי מאסר.**

אינני מקבל את טענת ב"כ הנאשם כי יש לראות בעבירה כשוד של טלפון נייד ומכאן לקבוע את מתחם העונש. לשוד של נהגי מוניות מאפיינים ייחודיים כפי שתואר לעיל, ובתי המשפט בערכאות השונות עמדו על הצורך להגן על נהגי המוניות מפני שודדים הפוגעים בהם.

20. במקרה דנן, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים חריגה מהמתחם, לחומרה או לקולא.

גזירת העונש המתאים לנאשם

21. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב **בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה** (סעיף 40 יא'). במסגרת זו מן הראוי לתת את הדעת שהנאשם לוקה במחלת נפש לצד הפרעות אישיות ובעיות התנהגותיות הקשורות לצריכת סמים ואלכוהול. לאורך השנים אינו עובד ונתמך קצבת המוסד לביטוח לאומי. הנאשם נטל אחריות לביצוע העבירה כבר בהזדמנות הראשונה בחקירתו במשטרה. דווח לפסיכיאטר כי אינו צורך כיום סמים ואלכוהול. הנאשם כבן 30, עברו הפלילי כולל עבירות מתחום הסמים, רכוש ועבירות דומות לעבירה זאת (שוד, תקיפה כדי לגנוב, חטיפת ארנקים) ואולם מדובר בעבירות ישנות עוד מאז היותו נער. הרשעתו האחרונה משנת 2014 בגין עבירת החזקת סמים לצריכה עצמית שהתרחשה בשנת 2007, מכאן שנראה כי הנאשם נמנע מביצוע עבירות במשך שנים רבות.

22. באיזון בין השיקולים השונים, ותוך שנתתי דעתי להסדר הטיעון כמפורט לעיל, סבורני כי יש לגזור

על הנאשם עונש בחלקו הנמוך יחסית של המתחם.

23. **בכל הנוגע לרכיבים הכספיים**, סבורני כי יש להטיל על הנאשם פיצוי כספי משמעותי, שייתן ביטוי לנזק המשמעותי שנגרם למתלונן כפי שעולה מתסקיר נפגע העבירה. כאמור לעיל, שירות המבחן בתסקיר נפגע העבירה, התרשם שתקיפתו של המתלונן על-ידי הנאשם גרמה למתלונן לפגיעה קשה שהפכה את המתלונן מאדם פעיל, מעורב, מכיר בערך עצמו ובריא, לאדם בודד פגיע, מדוכא, חרד, ונעדר בטחון עצמי. כיום, בחלוף שנה מאז התקיפה, מצבו הרגשי והתפקודי אף החמיר, והמתלונן סובל מתופעות פוסט טראומטיות מגוונות. להתרשמות עורכת התסקיר מדובר בתמונת נזק קשה מאוד, אשר פוגעת בתפקודו ומגבילה את יכולותיו של המתלונן באופן משמעותי. בנסיבות אלה, סבורני כי יש להטיל על הנאשם פיצוי משמעותי למתלונן.

בכל הנוגע לרכיב הקנס, כעקרון יש מקום להטיל קנס משמעותי במקרה של עבירה אשר מבוצעת למען בצע כסף. עם זאת, לאור תקופת המאסר המשמעותית, והפיצוי המשמעותי שנגזר על הנאשם, ולאור מצבו הכלכלי והנפשי של הנאשם, סבורני כי ראוי להימנע מכך.

סוף דבר

24. **אשר על-כן, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:**

- א. **30 חודשי מאסר בפועל ויום**, אשר מנינם מיום מעצרו 29.12.17.
 - ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר, כל עבירת רכוש מסוג פשע או עבירת אלימות מסוג פשע.
 - ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך שנתיים מיום שחרורו מהמאסר, כל עבירת רכוש מסוג עוון או עבירת אלימות מסוג עוון.
 - ד. פיצוי בסך 25,000 ₪ למתלונן. הפיצוי יופקד במזכירות בית המשפט בחמישה תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 1.4.19. הפיצוי יועבר למתלונן על פי פרטים שתמסור המאשימה. ככל שלא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תועמד יתרת הסכום לפירעון מיידי.
- מזכירות בית המשפט תמציא העתק גזר דין לשירות המבחן.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, ה' אדר ב' תשע"ט, 12 מרץ 2019, בנוכחות הצדדים.

